

Ljubljana, 21. maj 2013

PREDLOG 4519: Osnovne šole - nasilje, učenci, ki namenoma motijo pouk in povzročajo škodo šolski imovini

Starši morajo v skladu z Ustavo RS v okviru roditeljske pravice poskrbeti za vzgojo in izobraževanje svojih otrok, osnovnošolsko izobraževanje pa je po ustavi obvezno. Starši morajo v skladu z Zakonom o osnovni šoli (v nadaljevanju: zakon) zagotoviti, da njihov otrok izpolni osnovnošolsko obveznost. Zakon starše zavezuje k vpisu otrok v osnovno šolo, imajo pa možnost izbrati osnovnošolsko izobraževanje njihovih otrok v javni ali zasebni šoli, lahko pa se odločijo za izobraževanje na domu, k temu pa jih ni mogoče prisiliti. Če se učenec izobražuje na domu, so starši dolžni poskrbeti, da učenec ob koncu pouka v šolskem letu opravlja predpisano preverjanje oziroma ocenjevanje znanja. Za to obliko izobraževanja se torej starši odločijo prostovoljno, država oziroma lokalna skupnost pa jim v ta namen ne zagotavljata javnih sredstev.

Zakon učencu zagotavlja pravico do obiskovanja pouka in udeleževanja drugih dejavnosti, ki jih organizira šola. Obstaja pa tudi možnost, da šola posameznemu učencu zagotovi doseganje ciljev izobraževanja v drugih oblikah organiziranega dela z učenci z namenom, da se vsem učencem zagotovi varnost ali nemoten pouk. Zakon učencu nalaga, da redno obiskuje pouk v okviru obveznega programa in izpolnjuje obveznosti in naloge, določene z akti osnovne šole, starši pa morajo ob vsakem izostanku učenca sporočiti vzrok izostanka.

Vzgojno delovanje šole ima vsaka šola opredeljeno v vzgojnem načrtu. Ta dokument vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta. Pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši, sprejme pa ga svet šole na predlog ravnatelja. Na tej podlagi svet šole sprejme še pravila šolskega reda, v katerih so natančneje opredeljene dolžnosti in odgovornosti učencev, načini zagotavljanja varnosti, pravila obnašanja in ravnanja in vzgojni ukrepi za posamezne kršitve pravil. Če vzgojno ukrepanje šole ni bilo uspešno, se učencu lahko izreče vzgojni opomin. V primeru povzročitve škode veljajo pravila o odškodninski odgovornosti. Vsaka osnovna šola mora imeti tudi svoj hišni red, v katerem določi svoj šolski prostor, uporabo tega prostora in organizacijo nadzora, ukrepe za zagotavljanje varnosti, vzdrževanje reda in čistoče ter drugo.

Zakonodaja ima predpisano največjo tedensko obveznost učencev po obveznem programu, ki je šola ne sme preseči. V ta okvir sodi tudi čas, namenjen preverjanju oziroma ocenjevanju znanja učenca pri posameznih predmetih. Vsebina, obseg in razporeditev vzgojno-izobraževalnega in drugega dela v skladu s predmetnikom in učnim načrtom je določen v letnem delovnem načrtu šole, tedenski raspored ur pouka pa šola določi z urnikom. Šola je veljavne področne predpise in sprejete interne

dokumente dolžna spoštovati, nadzor nad izvajanjem predpisov pa izvaja šolska inšpekcija.

Zakon vsaki osnovni šoli omogoča, da učenca iz učnih ali vzgojnih razlogov lahko v soglasju ali na zahtevo staršev učenca prešola na drugo osnovno šolo, če ta šola s tem soglaša. Možno pa je tudi prešolanje učenca na drugo šolo brez soglasja staršev, če so kršitve pravil šole take narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih ali če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola. V takem primeru si mora šola pridobiti mnenje centra za socialno delo ter soglasje šole, v katero bo učenec prešolan, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih inštitucij.

Iz navedenega zaključujemo, da šolska zakonodaja vključuje ustrezne inštrumente oziroma ukrepe za učence, ki kršijo pravila šolskega reda, na strani šole pa je, v kolikšni meri bo te možnosti uporabila. Po naši oceni restriktivnejših vzgojnih sredstev v osnovni šoli ni primerno oziroma smiselno predpisovati, saj s tem po našem mnenju ne bi dosegli večjega vzgojnega učinka.

Boris Zupančič
Vodja Sektorja za osnovno šolstvo
Direktorat za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo